

ZESPÓŁ SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH NR 1 I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. PPOR. E. GIERCZAK W NOWOGARDZIE

PROPOZYCJE TEMATÓW DO EGZAMINU USTNEGO Z JĘZYKA POLSKIEGO – MAJ 2014

LITERATURA:

1. Bohater poszukujący własnego miejsca i harmonii świata w twórczości Paulo Coelho. Omów zagadnienie, analizując wybrane utwory.
2. Człowiek w teatrze świata. Przedstaw i omów sposób funkcjonowania motywu w wybranych utworach literackich różnych epok.
3. Obraz diabła w literaturze na przestrzeni wieków. Przedstaw i omów na wybranych przykładach
4. Wizerunek kobiety w literaturze romantycznej i pozytywistycznej. Przedstaw i omów na wybranych przykładach.
5. Spotkania z duszami zmarłymi. Przedstaw i omów funkcjonowanie motywu w wybranych tekstach literackich z różnych epok.
6. Motyw winy i kary w literaturze różnych epok. Przedstaw temat, odwołując się do wybranych tekstów literackich.
7. Świat to biblioteka. Przedstaw i omów występowanie motywu w wybranych tekstach literackich różnych epok.
8. Motyw śmierci w literaturze. Przedstaw i omów na wybranych przykładach.
9. „Wolna i zniewolona, w marzeniach i rzeczywistości, ale zawsze Polska.” Przedstaw i omów funkcjonowanie motywu ojczyzny w wybranych utworach literackich różnych epok.
10. Problem Holocaustu w literaturze polskiej. Przedstaw temat, odwołując się do wybranych utworów literackich.
11. Groteska jako sposób wyrażania w literaturze tragiczności świata. Przedstaw i omów na wybranych przykładach utworów literackich.
12. Miłość jako przyczyna cierpienia bohaterów literackich. Przedstaw i omów na wybranych przykładach tekstów literackich.
13. Poeta buntujący się przeciwko otaczającej go rzeczywistości jako bohater literacki. Scharakteryzuj postawy postaci z dwóch wybranych epok.
14. Różne drogi do szczęścia wybranych bohaterów literackich. Przedstaw temat, odwołując się do utworów literackich z różnych epok.
15. Świat nadprzyrodzony w dramatach różnych epok. Omów funkcję i rolę na podstawie wybranych utworów.
16. Motyw wędrowki w literaturze. Omów różne jego wersje, odwołując się do wybranych utworów literackich.

17. Zaprezentuj pary kochanków na wybranych przykładach literackich różnych epok.
18. Refleksje o człowieku i świecie zawarte w poezji współczesnej. Przedstaw i omów temat, odwołując się do twórczości co najmniej dwóch poetów.
19. Bohaterowie z marginesu i półświatka w wybranych utworach literackich. Przedstaw i omów ich kreacje w tekstach literatury polskiej i obcej.
20. Życie jako wędrówka. Przedstaw na wybranych przykładach literackich różnych epok.
21. Portret artysty przeklętego w literaturze. Omów zagadnienie, odwołując się do biografii i twórczości wybranego twórcy (np. Ch. Baudelaire, A. Rimbaud, E. Stachura, R. Wojacek i in.).
22. Różne koncepcje szczęścia. Przedstaw i omów na wybranych przykładach literackich.
23. Groteska jako podstawowa kategoria estetyczna XX wieku. Przedstaw i omów na przykładzie wybranych dzieł literackich.
24. Elementy świata przedstawionego w literaturze *fantasy* (lub *science fiction*). Porównaj wybrane realizacje gatunku.
25. Co czytają bohaterowie literaccy? Omów wpływ lektur na ich postawy i odbiór rzeczywistości. Przedstaw temat, odwołując się do wybranych utworów literackich różnych epok.
26. Wpływ mitologii na twórczość R. R. Tolkiena. Dokonaj analizy wybranych przykładów.
27. Porównaj różne ujęcia i funkcje motywu pożegnania w wybranych utworach literackich.
28. Motto, tytuł, ostatnia scena jako klucz do interpretacji dzieła. Omów zagadnienie na podstawie wybranych utworów literackich różnych epok.
29. Kreacja Boga w literaturze średniowiecznej i młodopolskiej. Przedstaw na wybranych utworach literackich.
30. Omów istotę realizmu magicznego w literaturze współczesnej (np. G. G. Marquez, O. Tokarczuk, P. Huelle).
31. Wskaż motywy franciszkańskie i ich funkcje w polskiej poezji. Odwołaj się do wybranych przykładów.
32. Od surowego lecz sprawiedliwego Stwórcy do miłosiernego i dobrotliwego Ojca. Dokonaj analizy porównawczej różnych kreacji Boga na wybranych utworach literackich.
33. Doświadczenie wojny w dziennikach z lat 1939-1945. Porównaj spojrzenie różnych autorów na rzeczywistość wojenną.
34. Miłość w okresie wojny i okupacji jako próba przezwyciężenia zła. Omów problem, przywołując stosowne utwory literackie.
35. Świat tajemny, magia, czary. Przedstaw na wybranych przykładach różne sposoby funkcjonowania świata nadprzyrodzonego w dziele literackim i określ jego rolę.
36. Idealiści i marzyciele w literaturze polskiej. Przedstaw sposoby kreowania takich bohaterów w utworach literackich różnych epok.
37. Literackie portrety kobiet. Przedstaw je, odnosząc się do wybranych utworów literackich.
38. Różne obrazy i znaczenia domu. Przedstaw, odwołując się do wybranych utworów literackich.
39. Od J. Verne'a do S. Lema. Przedstaw ewolucję powieści *science-fiction*, analizując wybrane utwory.
40. Szczęście osobiste, a obowiązek wobec kraju i społeczeństwa w życiu bohaterów. Przedstaw, odwołując się do wybranych utworów literackich.

41. Motyw „exegi monumentum” w twórczości Horacego jako źródło inspiracji w literaturze polskiej różnych epok. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów poetyckich.
42. Różne wizje przyszłości zawarte w literaturze fantastycznonaukowej. Przedstaw je, analizując wybrane powieści.
43. Funkcje motywu tańca w tekstach literackich. Przedstaw je, odwołując się do wybranych dramatów.
44. Motyw rozstania i jego funkcje w utworze literackim. Omów zagadnienie na podstawie wybranych przykładów z literatury XIX i XX wieku.
45. Motyw snu i jego funkcje w utworze literackim. Przedstaw problem na wybranych przykładach z literatury XIX i XX wieku.
46. Różne koncepcje patriotyzmu. Scharakteryzuj je na podstawie wybranych utworów literatury romantycznej i pozytywistycznej.
47. Różne pojmowanie wartości cierpienia w życiu człowieka. Omów problem na podstawie wybranych utworów literackich.
48. Wpływ wojny na psychikę człowieka. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów literatury okresu wojny i okupacji.
49. Słynne historie miłosne. Omów temat, odwołując się do wybranych utworów literackich.
50. To się czyta dzisiaj – modni pisarze, modne książki. Omów - na przykładzie dwóch – trzech twórców spoza szkolnego kanonu – przyczyny popularności niektórych autorów i książek. Sformułuj własną opinie na ten temat (np. Coelho, Meyer i in.).
51. Okiem poety i reportera. Konflikty i cierpienia współczesnego świata w polskiej literaturze najnowszej. Omów temat na podstawie wybranych utworów.
52. Różne ujęcia modelu współczesnej rodziny w literaturze. Przedstaw je, odwołując się do wybranych tekstów literatury.
53. Literackie obrazy miasta jako przestrzeni życiowej. Przedstaw temat, odwołując się do wybranych utworów.
54. Przedstaw motyw przyrody tatrzańskiej w utworach literackich Młodej Polski.
55. Różne sposoby wykorzystania biografii pisarza w jego tekście literackim. Przedstaw problem, odwołując się do wybranych utworów.
56. Różne sposoby osiągnięcia komizmu w literaturze średniowiecznej i renesansowej. Przedstaw je, odwołując się do wybranych tekstów literackich.
57. Różne typy bohaterów literackich we współczesnych utworach epickich. Scharakteryzuj je, odwołując się do wybranych dzieł.
58. Uniwersalny charakter utworów W. Szekspira. Omów problem na wybranych przykładach.
59. Groteska jako metoda kreowania rzeczywistości. Omów problem, na przykładzie wybranych utworów literackich z określonej epoki.
60. Katastrofizm w literaturze XX wieku. Przedstaw jego wyróżniki, analizując wybrane utwory poetyckie.
61. Samotność bohatera romantycznego i człowieka współczesnego. Scharakteryzuj i porównaj ją, odwołując się do wybranych utworów literackich romantyzmu i współczesności.
62. Przedstaw różne sposoby wyrażania miłości do ojczyzny w twórczości wybranych przez Ciebie pisarzy.
63. Różne sposoby i funkcje nawiązań do sarmatyzmu w literaturze. Przedstaw je, odwołując się do wybranych utworów.
64. Samotność i jej wpływ na postępowanie bohaterów. W rozważaniach odwołaj się do doświadczeń wybranych bohaterów literackich.

65. Młodzi buntownicy w różnych epokach. Przedstaw problem, odwołując się do wybranych utworów.
66. Niepokoje człowieka końca wieku i próby ich przezwyciężenia w literaturze młodopolskiej i współczesnej.
Przedstaw problem, odwołując się do wybranych utworów.
67. Duchowni jako bohaterowie literaccy. Omów na wybranych przykładach z różnych epok.
68. Wielość gatunkowa Biblii. Rozważ zagadnienie na podstawie wybranych tekstów Pisma Świętego.
69. Dramat niespełnienia ludzkich marzeń przedstawiony w literaturze. Określ jego przyczyny i konsekwencje, analizując wybrane utwory literackie różnych epok.
70. Pokora jako jeden z motywów Biblii i wybranych utworów literackich. Przedstaw i omów jego funkcjonowanie.
71. Satyryczne widzenie świata w literaturze i jego funkcja. Przedstaw problem, odwołując się do wybranych utworów..
72. Różne sposoby ujęcia problemu władzy w literaturze. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
73. Duchy, mary i upiory w utworach A. Mickiewicza. Omów problem na wybranych przykładach.
74. Związki współczesnej poezji polskiej z twórczością Jana Kochanowskiego. Określ charakter tych związków, analizując wybrane utwory liryczne.
75. Problemy okresu dojrzewania człowieka. Przedstaw je, odwołując się do wybranych utworów literackich.
76. Przedstaw sposoby wyrażania uczuć do kobiety w twórczości wybranych poetów różnych epok.
77. Zaprezentuj, odwołując się do wybranych utworów, obraz totalitaryzmu w literaturze XX wieku.
78. Scharakteryzuj wizję świata i człowieka w bajkach i satyrach oświeceniowych, analizując wybrane utwory.
79. Wieś jako temat literacki w twórczości pisarzy Młodej Polski i dwudziestolecia międzywojennego. Przedstaw problem, odwołując się do wybranych utworów.
80. Historia jako czynnik determinujący ludzki los. Omów problem, odwołując się do wybranych utworów literackich.
81. Literackie portrety par małżeńskich. Przedstaw problem, odwołując się do znanych tekstów kultury.
82. Starość jako motyw literacki. Omów zagadnienia na wybranych przykładach.
83. Rola i zadania poety w czasach współczesnych. Omów problem, odwołując się do liryki wybranych twórców.
84. Moralny wymiar przeżycia wojennego w poezji Baczyńskiego i Różewicza. Zaprezentuj zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów.
85. Przedstaw funkcjonowanie naturalizmu w wybranych utworach literackich XIX i XX wieku.
86. Przyczyny i konsekwencje przyjmowania przez człowieka różnych postaw wobec zła. Określ je, odwołując się do wybranych utworów literatury współczesnej.

87. Wizerunek uwodzicielki w utworach literackich z różnych epok. Omów zagadnienie na przykładach.
88. Modernistyczne próby przezwyciężenia poczucia bezsensu życia. Określ je, analizując wybrane utwory okresu Młodej Polski.
89. Przemiana wewnętrzna jako czynnik charakteryzujący bohatera literackiego. Omów problem na wybranych przykładach.
90. Polemiki, spory, prowokacje – starcia pokoleń literackich. Omów na przykładach wybranych utworów.
91. Poczucie egzystencjalnej pustki i zagubienia w świecie. Scharakteryzuj ich przejawy, odwołując się do wybranych utworów literackich.
92. Różne wizerunki dziecka w literaturze. Przedstaw problem, odwołując się do wybranych tekstów literackich.
93. Powroty do lat dzieciństwa. Omów zagadnienie, analizując funkcje tego motywu w wybranych utworach.
94. Zwątpienie w miłość prawdziwą. Omów zjawisko na przykładzie wybranych utworów literackich z różnych epok.
95. Obraz dobra i zła w literaturze fantasy. Omów problem na wybranych przykładach tekstów literackich.
96. Obecność świata nadprzyrodzonego w utworach romantycznych. Omów problem na wybranych przykładach.

ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI:

1. Najsłynniejsze pary miłosne w literaturze i filmie. Omów ich kreację na wybranych przykładach.
2. Przedstaw różnorodność postaci literatury fantasy. Porównaj kreacje bohaterów literackich i filmowych tego gatunku na wybranych przykładach.
3. Motyw anioła. Przedstaw i omów różne jego ujęcia w literaturze i sztuce.
4. Starożytny heros w literaturze i współczesnej kulturze masowej (komiks, film). Porównaj różne ujęcia tematu.
5. Motyw samobójcy i samobójstwa w literaturze i filmie. Scharakteryzuj cechy tego motywu, odwołując się do wybranych przykładów.
6. Motyw cierpienia w literaturze, malarstwie i filmie. Przedstaw i omów na wybranych przykładach.
7. Postać księdza w literaturze i sztuce. Przedstaw i omów na wybranych przykładach
8. Życie codzienne w literaturze i malarstwie wybranych epok. Omów wybrane dzieła literackie i malarskie.
9. Romantyczne widzenie natury. Omów zagadnienie na podstawie dzieł literackich i malarskich.

10. Vanitas w literaturze i sztuce plastycznej. Omów funkcjonowanie motywu na wybranych przykładach z różnych epok.
11. Różne ujęcia motywu pożegnania. Przedstaw, odwołując się do przykładów literackich i filmowych.
12. Funkcje symbolu w malarstwie i dramatach S. Wyspiańskiego. Przedstaw, analizując wybrane dzieła.
13. Różne sposoby kreowania scen batalistycznych w literaturze i malarstwie. Dokonaj analizy porównawczej wybranych przykładów.
14. Realia życia w PRL w tragikomicznym ujęciu filmowym i literackim. Przedstaw celowo wybrany materiał, zwracając uwagę na wyznaczniki poetyki groteski.
15. Kreacja świata w twórczości B. Schulza i malarstwie M. Chagala. Przedstaw, analizując wybrane dzieła.
16. Wizje szatana w literaturze, malarstwie lub filmie na przestrzeni epok. Omów temat, analizując wybrane przykłady.
17. Koncepcja piękna w literaturze, malarstwie i architekturze wybranej epoki w kulturze europejskiej. Przedstaw na wybranych przykładach.
18. Motyw maryjny w literaturze i ikonografii. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
19. Motyw pasyjny w literaturze, malarstwie i filmie. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
20. Malarskie, muzyczne i literackie impresje na temat pór roku. Przedstaw zagadnienie na podstawie wybranych tekstów kultury.
21. Różne sposoby wykorzystania motywu tańca. Omów problem, odwołując się do przykładów z literatury i sztuki.
22. Motyw Apokalipsy. Przedstaw jego zastosowanie na wybranych przykładach z literatury i sztuk plastycznych.
23. Cechy impresjonistycznego postrzegania świata. Określ je na podstawie analizy wybranych dzieł literackich i muzycznych modernizmu.
24. Wizje końca świata w literaturze i malarstwie XX wieku. Określ ich istotę i funkcje, odwołując się do wybranych dzieł.
25. Kicz w literaturze i sztuce. Przedstaw problem na wybranych przykładach.
26. Scharakteryzuj obraz człowieka i wizję świata w wybranych dziełach malarskich i literackich XIX wieku.
27. Inspiracje antyczne w kulturze. Scharakteryzuj je, analizując wybrane dzieła literackie i inne (np. malarskie, rzeźbiarskie, architektoniczne).
28. Symbol jako środek wyrazu w literaturze i malarstwie. Rozwiń temat, odnosząc się do wybranych przykładów.
29. Filmy Andrzeja Wajdy jako interpretacje dzieł literatury polskiej. Przedstaw temat na wybranych przykładach.
30. Literackie i plastyczne deformacje świata. Oceń ten sposób kreacji rzeczywistości na podstawie wybranych tekstów.
31. Portret szlachcica Sarmaty w malarstwie i literaturze. Rozwiń problem, odwołując się do wybranych przykładów.
32. Obrazy i plakaty komunistyczne w konfrontacji z dokumentalnymi filmami epoki. Porównaj wynikające z nich wizje świata i człowieka, dobierając stosowne przykłady.

33. Porównaj obraz wojny w znanych Ci filmach i w literaturze, odwołując się do wybranych przykładów.
34. Przedstaw funkcję motywu drogi w dziele artystycznym, analizując wybrane dzieło literackie i filmowe.
35. Porównaj sposoby przedstawiania wojny w utworach malarskich, rzeźbie i literaturze.
36. Artystyczne interpretacje powstań narodowych w literaturze i sztuce. Omów problem na wybranych przykładach literackich i filmowych.
37. Omów sposoby przedstawiania świata i człowieka w sztuce i literaturze średniowiecznej.
38. Kobieta demoniczna w wybranych tekstach kultury różnych epok. Omów problem, odwołując się do wybranych dzieł literatury i sztuki.
39. Pojedynek jako temat literacki i filmowy. Omów zagadnienie na przykładach.
40. Impresjonizm w literaturze i malarstwie przełomu XIX i XX wieku. Określ jego cechy oraz funkcje w wybranych utworach malarskich i literackich.
41. Postać diabła w literaturze i malarstwie. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
42. Sposoby przedstawiania natury w literaturze i malarstwie w wybranych przez siebie epokach kulturowych.
43. Przedstaw sposoby ujęcia tematu śmierci w wybranych dziełach literackich, filmowych lub malarskich.
44. Ekspresjonizm w literaturze i malarstwie. Przedstaw, odwołując się do przykładów, środki artystyczne charakterystyczne dla tej konwencji i ich rolę.
45. Obecność motywów i wątków mitologicznych w literaturze i malarstwie różnych epok. Na podstawie wybranych przykładów przedstaw różne sposoby czerpania inspiracji z mitologii.
46. Powstania narodowe jako temat literatury i sztuki. Przedstaw problem na podstawie wybranych dzieł literackich i malarskich.
47. Motywy katastroficzne w kulturze XIX i XX wieku. Omów, analizując wybrane dzieła literackie i filmowe.

JĘZYK:

1. Zapożyczenia i ich rola we współczesnej polszczyźnie. Dokonaj analizy porównawczej zgromadzonego materiału.
2. Język jako instrument walki o władzę. Zanalizuj wybrane materiały wyborcze.
3. Imiona jako znaki językowe. Omów znaczenie wybranych imion i ich etymologię oraz przedstaw klasyfikację.
4. Język współczesnych piosenek młodzieżowych. Przedstaw zagadnienie na podstawie zgromadzonego materiału.
5. Specyfika języka współczesnych polityków. Przedstaw i omów charakterystyczne zjawiska językowe.
6. Język radia, telewizji, prasy wobec normy językowej. Rozważ problem poprawności językowej na przykładach z mediów
7. Językowe kształtowanie świata w poezji. Funkcje środków artystycznych. Omów na podstawie analizy utworów wybranego artysty.

8. Specyfika języka tekstów hip-hopowych. Omów na wybranych przykładach.
9. Dialekty terytorialne języka polskiego jako tworzywo literackie. Omów na przykładach wybranych utworów.
10. Teksty muzyczne jako manifesty młodego pokolenia. Zaprezentuj na wybranych przykładach.
11. Język mediów a zasady kultury języka. Zanalizuj i oceń wybrane innowacje.
12. Współczesna polszczyzna oficjalna i potoczna. Omów przykłady ich przenikania się i oceń je.
13. Charakterystyka języka relacji sportowych. Scharakteryzuj zagadnienie na podstawie zgromadzonego materiału.
14. Cechy języka wybranej subkultury. Przedstaw zagadnienie w oparciu o zebrany materiał językowy.
15. Językowe sposoby kreowania wizji świata w reklamie telewizyjnej. Przedstaw je na wybranych przykładach.
16. Język Internetu. Przedstaw charakterystyczne jego cechy na przykładzie wypowiedzi z wybranych list dyskusyjnych.
17. Rola neologizmów w dziele artystycznym. Przedstaw ją, odwołując się do twórczości B. Leśmiana.
16. Komizm słowny i sposoby jego realizacji w utworach. Omów na wybranych przykładach literackich.
17. Omów na wybranych przykładach pochodzenie nazw miejscowych Twojego regionu.
18. Wieloznaczność wyrazów i jej konsekwencje dla procesu komunikacji. Omów zagadnienie na wybranym materiale językowym.
19. Język jako środek manipulacji odbiorcą. Przedstaw problem, wykorzystując przykłady z literatury i prasy.
20. Omów wyróżniki stylu artystycznego i określ ich funkcje w różnych utworach poetyckich.
21. Przedstaw funkcje neologizmów w literaturze dawnej i współczesnej na wybranych przykładach.
22. Żargon uczniowski w Twojej szkole. Scharakteryzuj go na podstawie zebranego materiału językowego.
23. Wypowiedzi polityków. Na podstawie wybranego materiału dokonaj kwalifikacji najczęściej pojawiających się błędów językowych.
24. Na wybranych przykładach scharakteryzuj słownictwo internetowe. Oceń jego poprawność w kontekście kultury języka.
25. Sposoby wzbogacania słownictwa współczesnej polszczyzny. Omów temat na podstawie zebranego materiału badawczego.
26. Czym charakteryzuje się polszczyzna potoczna współczesnych Polaków? Przedstaw zagadnienie na przykładzie zebranego materiału językowego.
27. Współczesna moda językowa – zbadaj zjawisko na zebranych materiale językowym.
28. Omów funkcje eksperymentów językowych w poezji współczesnej. Odwołaj się do wybranych przykładów.
29. Przedstaw językowe sposoby kreacji świata i człowieka w literaturze obozowej.
30. Język wybranej grupy zawodowej. Scharakteryzuj go na zebranych materiale językowym.

31. Językowe sposoby perswazji renesansowej, barokowej i oświeceniowej. Omów je na wybranych przykładach.
32. Język prasy, radia i telewizji oraz jego wpływ na współczesne słownictwo. Omów problem, odwołując się do zebranych przykładów.
33. Rola środków stylistycznych w wybranych utworach młodopolskich. Omów problem na wybranych przykładach.
34. Omów funkcje stylizacji językowych, odwołując się do utworów XIX wieku.
35. Zbadaj styl ulubionego pisarza. Przedstaw jego cechy na podstawie wybranych utworów.

Opracował zespół polonistyczny:

.....
.....
.....
.....